

Офіційне видання Київської Митрополії Православної Церкви України

МОЯ ЦЕРКВА

ст. 3

НОВИНИ | ПОДІЇ28-ма річниця відновлення
Незалежності України

ст. 4

ОСОБИСТІСТЬПресвята
Богородиця

ст. 6

ХРАМИ | ІКОНИУспенські храми
України

1031-а РІЧНИЦЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

Православна Церква вшанувала пам'ять святого рівноапостольного князя Володимира та відзначила 1031-річчя хрещення Руси-України. З цієї нагоди Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній очолив Божественну літургію у прадавньому осередку Київської Митрополії — храмі Святої Софії, основу якого заклав святий князь Володимир, а довершив його син — благовірний князь Ярослав Мудрий.

Його Блаженству співслужив єпископат Православної Церкви України, митрополит Гальський Емануїл з делегацією від Константинопольської матері Церкви та особисто від Його Всесвятості Вселенського Патріарха Варфоломія високопреосвященніший митрополит Іоан зі співслужителями з Православної Церкви Еллади та духовенство з усієї України. За богослужінням також молилася численна кількість вірян зі всіх куточків нашої країни.

ЯК КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР ДБАВ ПРО ПОШИРЕННЯ ВІРИ ХРИСТОВОЇ, ТАК І МИ МАЄМО ПРОДОВЖИТИ ПРАЦЮ З ДУХОВНОГО ООНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Предстоятель Православної Церкви України привітав всіх присутніх з величним святом та подякував за спільну молитву. В своїй промові Митрополит Епіфаній наголосив, що Об'єднавчий собор відкрив нову сторінку буття православ'я в Україні.

Після завершення богослужіння відбувся перший після об'єднання Український хресний хід від святої Софії Київської до пам'ятника святому рівноапостольному князю Володимирі, а також молебень і молитва за Україну. •

Київ, 28 липня 2019 р.

Більше подій місяця ст. 2 >>

ФОТО МІСЯЦЯ

Від Софії Київської до пам'ятника святому рівноапостольному князю Володимирі

УЛЮБЛЕНІ БРАТИ ТА СЕСТРИ!

Нещодавно ми відзначили 30-річчя нового життя українського православ'я. Воно стало реальним завдяки проголошенню Третього відродження УАПЦ 19 серпня 1989 р. у Петро-Павлівській церкві Львова священниками Володимиром Яремою та Іваном Пашулею.

Це був один із поштовхів до самоусвідомлення нашого народу, до початку впевненості щодо Незалежності України. Саме Церква є і має бути орієнтиром та дороговказом у житті кожної людини. І ми усі разом над цим працювали.

Початок Третього відродження нашої Церкви в добу перебудови СРСР став першим проявом того, що український нарід — вільнолюбний, він пам'ятає й береже дух самоідентичності, бажає до нового, самостійного вектору церковного й політичного життя.

Коли за Петро-Павлівською громадою до відродженої Церкви почали переходити інші парафії Львівщини — стала танути духовна крига, ця «відлига» настала після довгої, холодної «зими».

Хочу подякувати родинам перших священників, які у серпні-вересні 1989 р. не побоялися переслідування, зазнали наруги та позицію свою зберегли. Також висловлюю подяку родинам перших мирян-членів церковної управи Петро-Павлівської церкви м. Львова, які стали опорою для своїх священників.

Ми не забуваємо тих, хто був послідовним у своїх діях, прагнув єднання православних українців у єдиній помісній Православній Церкві та незалежній Україні. За 30-літній період у вічність відійшло чимало визначних осіб, які доклали багато зусиль в утвердженні української Церкви. Однак ми віримо, що вони, будучи на небесах, завжди

молитовно єдналися з нами в УАПЦ. Їхні та наші щоденні молитви, а також невтомна праця, допомогли вистояти перед багатьма випробуваннями, об'єдналися, створити помісну Українську Православну Церкву, підтверджену Томосом, виданим Константинопольською Матір'ю-Церквою! «Велика нагорода вам на небесах» (Мф. 5:12).

За 30 років все зазнало змін, проте кожний священник і мирянин, особливо актив громад, були і є складовою Церкви, її живим організмом. Ваше пастирське слово, праця у громадах над її свідомістю і тотожністю, стали тим, що ми сьогодні зведемо єдиною помісною Православною Церквою!

Хай Господь кріпить серця Ваші в молитві, облагороджує сім'ї своїми ласками, бо любов у родині й громаді є запорукою успіху, є складником Божої присутності в житті кожного члена Церкви Христової!

Нехай Пресвята Богородиця, яку по-особливому ми звеличуємо в серпні та вересні, укріплює наші сили в розбудові єдиної помісної Православної Церкви України. •

**З ласки Божої Макарій,
Митрополит Львівський
Православної Церкви України**

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

**ЄПИСКОП ЮЛІАН ЗВЕРШИВ ОСВЯЧЕННЯ
НАЙВИСОКОГІРНИШОЇ КАПЛИЦІ УКРАЇНИ**

У серпні з благословіння єпископа Коломийського і Косівського Юліана відбулось загально-єпархіальне паломництво до місця явлення Пресвятої Богородиці біля Довбушевої криниці на горі Гаджина (1664 м), с. Бистрець Верховинського району. Тут в XIX ст., згідно з численними письмовими й усними свідченнями, пастухи побачили видіння Божественної літургії, на якій були присутні Пресвята Богородиця та свята праведна Анна.

Єпископ Юліан разом із численними паломниками піднявся на високу гору, де у співслужінні духовенства звершив освячення каплиці Пресвятої Богородиці й очолив Божественну літургію та чин малого освячення води. •

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

**У НІКОПОЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ ПЕРША
ГРОМАДА ПРИЄДНАЛАСЬ
З МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ
ДО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ**

У селі Шевченкове Нікопольського району з нагоди престольного свята освятили храм на честь преп. Серафима Саровського. З благословення керуючого Дніпровською єпархією Преосвященнішого єпископа Симеона ієрейський чин освячення храму та Божественну літургію очолив благочинний Нікополя та району ігумен Меркурій (Скороход).

«Ця історична подія залишиться в пам'яті кожного з парафіян, адже сьогодні здійснилася їхня велика мрія — мати свій храм, де буде прославлене Ім'я Господа Нашого Ісуса Христа рідною українською мовою», — зауважив ігумен Меркурій. •

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

**НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ
МИТРОПОЛИТ АНТОНІЙ
ОСВЯТИВ НОВОЗБУДОВАНИЙ ХРАМ**

В день вшанування ікони Божої Матері «Одигітрія», 10 серпня 2019 року, митрополит Хмельницький і Кам'янець-Подільський Антоній у співслужінні духовенства єпархії звершив Чин освячення престолу та новозбудованого храму на честь святого великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Писарівка Красиївського району.

Після освячення та Божественної літургії митрополит Антоній звернувся до присутніх з архіпастирським словом та передав настоятелю храму копію Патріаршого і Синодального Томоса про автокефалію помісної Православної Церкви України. •

ОДЕЩИНА

**ЄПИСКОП ПАВЛО ЗВЕРШИВ МОЛЕБЕНЬ
ЗА МИР В УКРАЇНІ ТА БЛАГОСЛОВИВ
ЧЕРГОВУ РОТАЦІЮ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
В ЗОНУ ПРОВЕДЕННЯ ООС**

На запрошення командира батальйону патрульної служби поліції особливого призначення «Шторм» підполковника поліції Анатолія Будзара, єпископ Одеський і Балтський Павло звершив молебень за мир в Україні та благословив на чергову ротацию в район проведення операції Об'єднаних сил бійців спецпідрозділу.

Його Преосвященство супроводжував військовий капелан Одеського прикордонного загону протоієрей Андрій Ляшик.

Провести бійців приїхали заступник начальника головного управління національної поліції в Одеській області Сергій Махотін, волонтери та рідні. Окрім того, захисників Батьківщини було відзначено пам'ятними відзнаками підрозділу. •

ТЕРНОПІЛЬЩИНА

**У С. ЛІШНІ МОЛИТВОЮ ВШАНУВАЛИ
ПОДВИГ ПОЛЕГЛИХ ГЕРОЇВ**

У день Успіння святої праведної Анни у с. Лішня Кременецького району архієпископ Тернопільський і Кременецький Нестор освятив пам'ятник бійцям, які поклали життя на війні з російськими окупантами, а також відслужив літію за загиблими на сході України.

Спільну молитву склали родини загиблих на Донбасі бійців з Тернопільської, Львівської, Луганської, Чернігівської, Житомирської, Черкаської, Харківської, Одеської, Херсонської, Рівненської, Кропивницької, Волинської, Хмельницької областей та Києва, родини Героїв Небесної Сотні.

Пам'ятник полеглим Героям поруч з єдиним в Україні храмом-пантеоном виготовили і встановили силами волонтерів. Авторами ідеї є протоієрей Андрій Любунь, тернопільський волонтер Василь Романський і майстер із Северодонецька Луганської області Олексій Моїсеєнко. Меморіальна композиція, окрім кам'яного хреста, складається з карти України, до якої з-за східного кордону тягнеться «лапа» агресора. Ще один елемент пам'ятника — меч, який відрубав цю «лапу». До речі, «лапа» і меч виготовлені з осколків «Граду» та інших боєприпасів, якими окупанти обстрілювали українську землю. •

**30-ЛІТТЯ ІІІ ВІДРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ**

Львів, 16-20 серпня 2019 р.

«Історія нашої Церкви — великий скарб. Хоча про нас і кажуть, що ми — молода чи нова Церква, але ці визначення справедливі лише частково. Бо хоча ми лише цього року отримали Томос про автокефалію — але боротьба за цей статус церковної незалежності тривала ціле століття. Тож ми водночас і наймолодша серед Помісних Церков — але з понад тисячолітньою історією, і святкування однієї з її визначних сторінок — початок Третього відродження УАПЦ — підкреслює цей факт», — Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 17 серпня 2019 року взяв участь в урочистій академії з нагоди 30-ліття ІІІ відродження УАПЦ у Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької.

18 серпня Предстоятель звершив урочисту Божественну літургію у храмі святих Володимира та Ольги в місті Винники Львівської області, а після неї очолив панахиду й помолився за спокій духовенства та вірян, які трудилися над розбудовою помісної Церкви, але не дочекалися цього часу.

«Ми святкуємо і радіємо з того, що ми єдині й маємо вже визнану свою незалежну помісну Українську Православну Церкву. Сьогодні ми згадуємо той початок і можемо порівняти події 19-го серпня 1989 року із гірчицним зерном, але те зерно впало на добрий ґрунт і згодом проросло у велике дерево — нашу Церкву, яка зараз духовно опікується всією Українською державою, і ми є найбільшою

Православною Церквою України та маємо найбільшу підтримку українського населення».

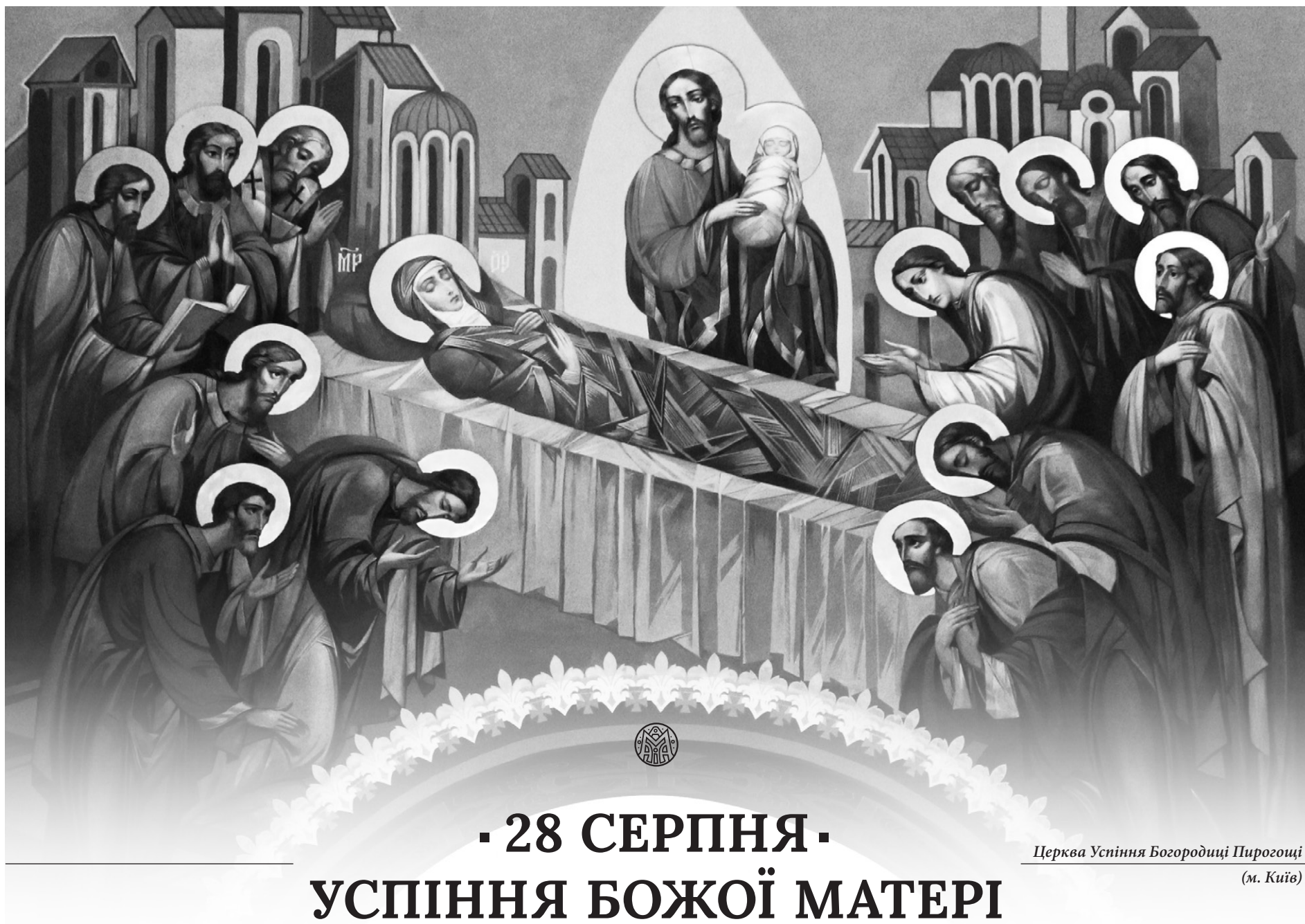
17–19 серпня 2019 року Предстоятель також очолив Божественні літургії в історичному храмі святих апостолів Петра і Павла у Львові, а також літургію в Львівській Успенській церкві. •

**28-МА РІЧНИЦЯ ВІДНОВЛЕННЯ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ**

Київ, 24 серпня 2019 р.

Митрополит Епіфаній в День 28-ї річниці відновлення Незалежності взяв участь у міжконфесійній молитві за Україну в соборі Святої Софії у Києві, а також очолив молебень за Україну в Свято-Михайлівському Золотоверхому соборі. Його Блаженство привітав духовенство та вірян зі святом: «Сьогодні ми молимося до Бога і дякуємо Йому за всі ті благодіяння, яких ми сподобилися з вами упродовж останніх трьох десятиліть. У своїй незалежній державі ми маємо свою незалежну єдину помісну Православну Церкву».

В цей день Предстоятель також звершив заупокійну літію за душами загиблих за Незалежність України біля меморіалу «Стіна пам'яті полеглих за Україну», облаштованого на мурі навколо Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря. •

· 28 СЕРПНЯ · УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

*Церква Успіння Богородиці Пирогощі
(м. Київ)*

УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ Є ДУЖЕ ВЕЛИКИМ ХРИСТІЯНСЬКИМ СВЯТОМ, ПІД ЧАС ЯКОГО ЦЕРКВА ПРОСЛАВЛЯЄ КІНЕЦЬ ЗЕМНОГО ЖИТТЯ БОЖОЇ МАТЕРІ. АЛЕ СЛОВО «УСПІННЯ» ВКАЗУЄ, ЩО БОГОРОДИЦЯ ЗАВЕРШИЛА СВОЄ ЖИТТЯ НЕ ТАК ЯК ІНШІ ЛЮДИ, ВОНА НЕ ПОМЕРЛА — ВОНА ЗАСНУЛА.

Тобто, не відчуваючи смертних страждань, Діва Марія заснула й більше не прокидалася, а після того як її поховали, виявилось, що її пресвятого тіла не було в гробі. Звідси походить інша назва цього свята — «Вознесіння Богоматері» або «Внебовзяття Діви Марії». Так це свято називають християни в католицькій та вірменській церквах.

Православна Церква, керуючись вченням Священного Писання й святоотцівськими творами, називає свято «Успіння». Ця назва походить з древньоруської мови й дослівно значить «уснути», «заснути» або «усипляти», тому православні віруючі святкують перехід Богородиці від земного життя до Царства Небесного, про що говорить тропар (богослужбова пісня) свята: «У різдві дівство зберегла еси, в успінні ж світу не залишила, Богородице, перейшла ти до життя, бо Ти Мати Життя...».

Про земне життя Діви Марії відомо небагато, з Євангелій ми знаємо, що вона з дитинства обрана для народження Сина Божого, особисто отримала від Господа об'явлення про народження Христа. Потім, після Різдва Христового, займалася Його вихованням, разом з апостолами й тілесними братами Господа була свідком євангельської проповіді, бачи-

ла розп'яття, смерть, воскресіння, вознесіння Христа й зішестя Святого Духа. З інших джерел, творів християнських письменників й історичного передання Церкви, відомо про такі події в її житті: Різдво Богородиці, Введення у храм Богородиці, Успіння Богородиці та Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Євангелист Іоан Богослов говорить: «Коли Христос був розп'ятий на хресті, Він усиновив його Своїй Матері» (Ін. 19:25–27). З цього часу євангелист Іоан до її смерті перебував з Богородицею. На Неї, як і на інших апостолів, на П'ятидесятницю зійшов Святий Дух, тому вона також проповідувала християнську віру в супроводі ап. Іоана Богослова.

Упродовж десяти років вона проповідувала християнство, відвідавши Малу Азію, Іверію (Грузію), Кіпр, Грецію, де на горі Афон на вернула язичників, благословивши це місце на особливу святість. У 43 р. по Р.Х. вона зупинилася в місті Ефес (Мала Азія), де єпископом став Іоан Богослов, бо через гоніння на Церкву повернутися до Єрусалиму не могла.

За три роки до своєї смерті Богородиця подорожувала Палестиною, відвідала всі місця проповіді Христа й в 48 р. по Р.Х. зупинилася в Єрусалимі, щоб відсвяткувати Пасху. Тут вона незабаром отримала друге Благовіщення від архангела Гавриїла про свою кончину. На день її смерті зібралися всі апостоли, крім ап. Фоми, котрий прийшов через три дні після поховання. Коли він хотів проститися з Богородицею виявилось, що у домовині не було її тіла, тільки її поховальні ризи. З цього часу існує передання, що тіло Своєї Матері Господь чудесно

забрав на небо, у Царство Небесне. Тому на іконах Успіння Пресвятої Богородиці зображується Син Божий, який стоїть над її гробом, тримаючи в руках душу Своєї Матері. Богородиця серед усіх людей досягнула найбільшої святості, бо її тіло не зазнало тління, а було Богом забране (вознесене) до Царства Божого.

Місцем поховання Діви Марії була гора Сіон в Єрусалимі, у гробниці Гефсиманського саду, де були поховані її батьки та Йосиф Обручник. На цьому місці з 326 р. побудована Церква Успіння Пресвятої Богородиці.

З цього часу розпочинається святкування цього свята, спочатку в Палестині місцевими ченцями, а потім в інших частинах християнського світу. Саме палестинські ченці, святі преподобні Косма Маюмський й Іоан Дамаскін описали життя Богородиці, склали богослужбові молитви на свято Успіння. До сьогодення часу палестинські монахи звершують особливе богослужіння у цей день — «Чин погребіння Божої Матері», яке нині звершує вся Православна Церква.

Після VI ст., коли в Церкві були подолані єретичні вчення, що не визнавали боголюдської природи Ісуса Христа, напередодні цього свята з'явилася традиція дотримуватися двотижневого посту, щоб усі віруючі достойно зрозуміли святість життя, подвиг й безгрішну чистоту Матері Божої. Мета цього свята прославити Божу Матір й показати християнам шлях святості, котрої досягнула найбільше серед людей Богородиця. •

Священник Віталій Кузін

ІКОНА БОЖОЇ МАТЕРІ «СОФІЯ ПРЕМУДРІСТЬ БОЖА (КИЇВСЬКА)»

ІКОНА БОЖОЇ МАТЕРІ «СОФІЯ ПРЕМУДРІСТЬ БОЖА (КИЇВСЬКА)» — НАЙДАВНІША ЗБЕРЕЖЕНА ІКОНА В КИЄВІ, ЩО ЗНАХОДИТЬСЯ В СОФІЙСЬКОМУ СОБОРІ. ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ЗАПОЗИЧЕНЕ З ЦЕРКВИ ЮСТИНІАНА У ВІЗАНТІЇ.

На іконі зображена Божою Матір'ю, втілена з Неї, Іпостасна Премудрість — Син Божий. Під Премудрістю, або Софією, розуміється Син Божий, про Якого в Книзі Притч Соломонових сказано: «Премудрість збудувала собі дім, витесала сім стовпів його» (Притч. 9:1).

На іконі Софії Київської зображено храм і Богоматір, Яка стоїть в хітоні, з покритою головою, під покровом, який підтримується сімома стовпами. Руки і долоні Її розпростерті, а стопи утверджені на серповидному місяці. Божою Матір'ю тримає Предвічне Немовля, що благословляє правою рукою, а в лівій руці Немовляти — Держава. На карнизі сіни написані слова з Книги Притч: «Премудрість збудувала собі дім, витесала сім стовпів його». Над покровом зображений Бог Отець і Бог Дух Святий.

На сходах знизу на першій написано «віра», а по обидві сторони від неї напис: «сім сходиночок сходження її. На другій сходинці — «надія», на третій — «любов», на четвертій — «чистота», на п'ятій — «смирнення», на шостій — «благодать», на сьомій під ногами Богородиці — «слава».

29 ЛИПНЯ, С. РОМАНКІВ, (КИЇВЩИНА) БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ В ХРАМІ СОБОРУ КИЇВСЬКИХ СВЯТИХ

«Українська земля дала багато святих, а особливо на Київських землях, яких ми шануємо й величаємо як собор Київських святих. Сьогодні ми спільно, єдиними устами і єдиним серцем прославляємо Бога», — Блаженніший Митрополит Київський і України Епіфаній з нагоди престольного свята звершив Божественну літургію в храмі Собору Київських святих села Романків. •

2 СЕРПНЯ, М. ДУБНО (РІВНЕНЩИНА) БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ У СВЯТО-ІЛЛІНСЬКОМУ СОБОРІ

Предстоятель Православної Церкви України Митрополит Епіфаній звершив освячення точного списа ікони Дубенської (Іллінської) Божої Матері та очолив урочисту Божественну літургію у Свято-Іллінському соборі. «Ми просимо Бога, щоб Господь за молитвами пророка Іллі зміцнював нашу немічну віру. Віру, яка повинна нас вести до спасіння. Ми прагнемо, щоб у нашому житті звершувалися чудеса, але вони можуть звершуватися тільки за нашою вірою, адже Господь сказав: «За вірою ваша нехай буде вам», — наголосив Митрополит Епіфаній. Після богослужіння владику освятив місце, де буде встановлено перший пам'ятний знак з нагоди отримання Томоса. •

5 СЕРПНЯ, СМТ. ЧЕРНЯХІВ (ЖИТОМИРЩИНА) БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ В ХРАМІ НА ЧЕШЬ ПОЧАЇВСЬКОЇ ІКОНІ БОЖОЇ МАТЕРІ

«Наша українська земля відома багатьма чудотворними іконами. Одна з таких святих — Почаївська ікона Божої Матері, саме вона допомогла захистити Почаївський монастир від руйнування турками в далекому 1675 році. На жаль, сьогодні Почаївська лавра — осередок не українського, а російського православ'я, але ми віримо, що з Божою допомогою з часом ми всі об'єднаємося в єдиний і визнаний помісний Українській Православній Церкві. І тоді всі ми, українці, єдиними устами і єдиним серцем будемо славити Бога у своїй єдиній Церкві, яка не належить жодному іноземному центру», — Його Блаженство звернувся до вірян після Божественної літургії в храмі на честь Почаївської ікони Божої Матері.

Також Предстоятель звершив панахиду біля меморіалу жертвам Голодомору. Помолилися не лише за українців, що були заморені голодом, але й за воїнів-героїв, які віддали життя, захищаючи Україну від агресора. До молитви з Предстоятелем долучилися діти й родичі загиблих військовослужбовців та добровольців. •

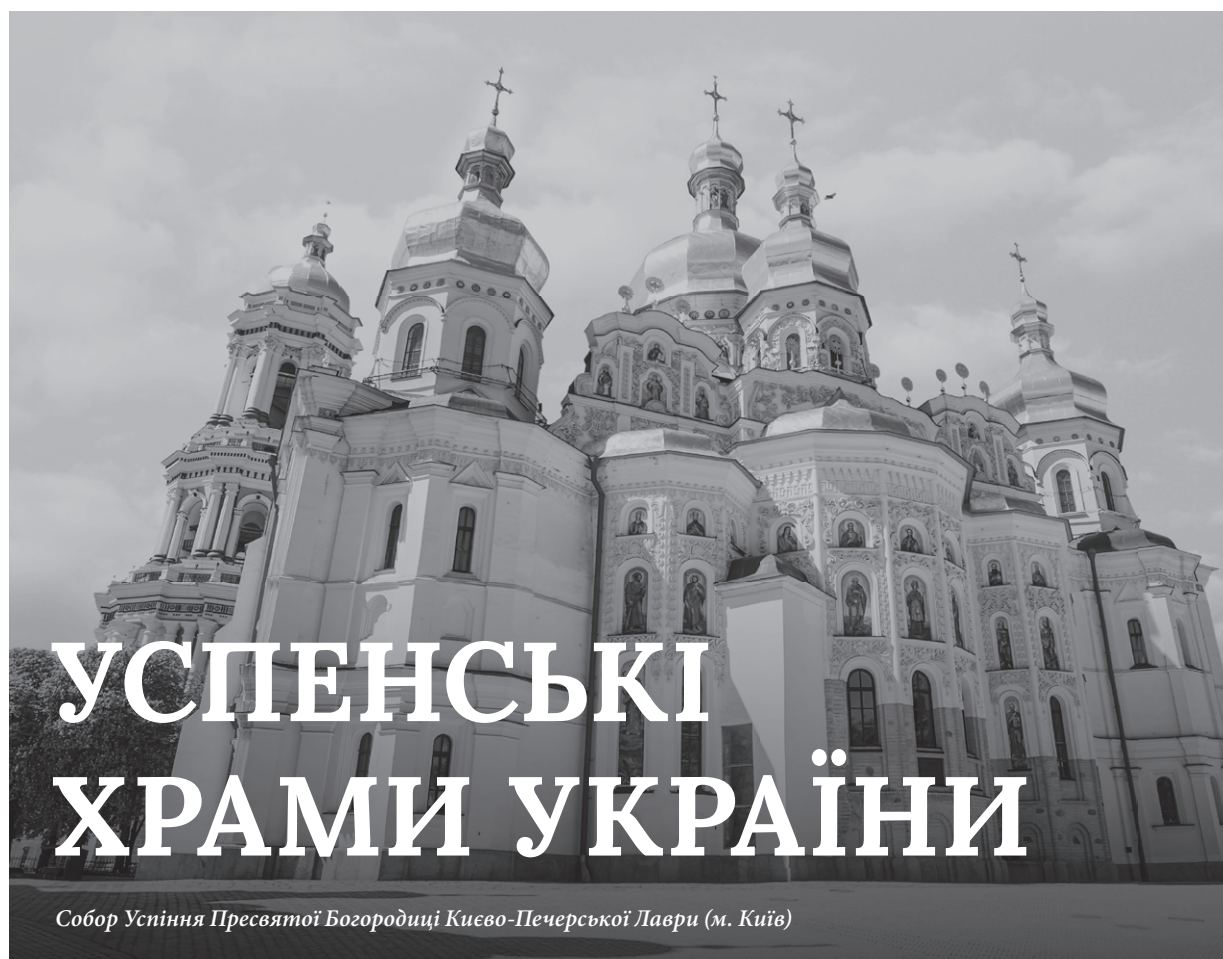
21 СЕРПНЯ, М. САМБІР (ЛЬВІВЩИНА) ВІДКРИТТЯ МЕМОРІАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ «ПАМ'ЯТАЙ»

Блаженніший Митрополит Епіфаній взяв участь у відкритті унікального меморіального комплексу пам'яті жертв Другої світової війни в Україні «Пам'ятай». На території колишнього єврейського кладовища було освячено пам'ятний хрест воїнам ОУН-УПА — жертвам нацизму. Цей хрест — перший елемент майбутнього меморіалу пам'яті загиблих від рук нацистів українців, євреїв та поляків на цьому кладовищі.

У цій події також взяли участь Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав, Головний рабин Києва та України Яків Дов Блайх, Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук, меценат Костянтин Темертей, представники обласної та міської влади, іноземні гості, мешканці Самбора.

Предстоятель Православної Церкви України звернувся до присутніх із першосвятительським словом: «Не маємо права забувати про трагічні сторінки європейської історії XX століття. Ми часто повторюємо, що трагедії минулого, зокрема, такі як Голодомор і Холокост, страшні геноциди XX століття, не повинні повторитися. Але одними словами неможливо зупинити зло. Ми повинні своїми справами та діями протистояти йому. І сьогодні ми звершили одну з таких дій: представники різних національностей та віросповідань засвідчили єдність у бажанні зберегти пам'ять про минуле та разом будувати мирне сьогодні і краще майбутнє». •

УСПЕНСЬКІ ХРАМИ УКРАЇНИ

Собор Успіння Пресвятої Богородиці Києво-Печерської Лаври (м. Київ)

СВЯТО УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, АБО ЯК КАЖУТЬ В НАШОМУ НАРОДІ, СВЯТО ПЕРШОЇ ПРЕЧИСТОЇ, НАЛЕЖИТЬ ДО 12 НАЙГОЛОВНІШИХ ЦЕРКОВНИХ СВЯТ. НАЙБІЛЬШІ ПРАВОСЛАВНІ СВЯТИНІ УКРАЇНИ ПРИСВЯЧЕНІ УСПІННЮ БОЖОЇ МАТЕРІ. В УКРАЇНІ ДІЄ ДВІ ПРАВОСЛАВНІ СВЯТО-УСПЕНСЬКІ ЛАВРИ: КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ТА ПОЧАЇВСЬКА. ОКРІМ ЛАВР НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ДІЄ ПОНАД 15 ПРАВОСЛАВНИХ УСПЕНСЬКИХ МОНАСТИРІВ, А ТАКОЖ ВИСОЧІЮТЬ КАМ'ЯНІ ТА ДЕРЕВ'ЯНІ ЦЕРКВИ, ПРИСВЯЧЕНІ ПОДІЇ УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ.

Відвідуючи Київ, кожен паломник прагне помолитися в третьому уділі Божої Матері — Києво-Печерській Лаврі. Печерський патерик детально розповідає нам про перші десятиліття життя ченців монастиря. З цього документу ми довідуємося про обставини побудови Успенської церкви у Лаврі. За літописним свідченням знаємо, що Пресвята Богородиця явилася грецьким майстрам і звеліла їм вирушити до Києва для зведення храму в її честь. За молитвами преподобного Антонія Печерського, Бог вказав місце зведення собору. В 1073 р. в день Успіння Пресвятої Богородиці було закладено камінь для будівництва храму. Успенський собор зводився впродовж шістнадцяти років та був освячений в 1089 р. Київським митрополитом Іоаном, вже після смерті преподобних Антонія і Феодосія Печерських. Сам же Успенський собор відтоді став місцем важливих історичних подій Києво-Печерської Лаври.

Не обійшлося без втрат для Успенського собору під час нападу монголів на Київ 1240 року. В наступних століттях церква була відновлена, де і далі звершувалися урочисті монастирські служби. Лише пожежа 1718 р. сильно пошкодила Велику церкву Лаври, на щастя, швидко знайшлися меценати, це дало змогу відбудувати церкву вже в стилі українського бароко. Навіть після закриття Лаври в епоху перших десятиліть радянської влади

в Києві Успенський храм радував око паломників та туристів. Вистоявши батієву навалу, Успенський собор не встояв в період II світової війни. 3 листопада 1941 року древня святиня Києва злетіла в повітря. Сьогодні існує декілька версій про обставини замінування храму та його знищення. Після вибуху залишилась частина вівтарної стіни південного приділу, яка нагадувала всім про існування великої Печерської церкви. Після здобуття Незалежності України з'явилась можливість підняти питання про відновлення Успенського собору. З Божою допомогою храм відродили з нагоди святкування 950-річчя заснування Києво-Печерської Лаври. В серпні 2000 року відновлену Велику Церкву Лаври урочисто освятив митрополит Володимир (Сабодан).

Говорячи про Успенські храми Києва неможливо не згадати ще про один храм, який більше відомий нам під назвою церква Пирогощі. Вона також присвячена події Успіння Пресвятої Богородиці. Лаврентіївський літопис нам розповідає, що Пирогощу збудували за часів правління сина Володимира Мономаха Мстислава Великого в 1132–1136 рр. Звісно, що Пирогоща не могла уникнути руйнування в 1240 р., адже храм стояв біля підніжжя замкової гори. В 1474 р. Пирогощу було відбудовано та урочисто освячено. Пожежа 1611 року знову

завдала шкоди церкві, але в 1613–1614 рр. її відновив італійський реставратор Севаст'ян Бракі. Впродовж XVII ст. церква стала центром громадського життя киян. Козаки вважали своїм обов'язком оберігати Пирогощу, а гетьмани Многогрішний та Самойлович дали право церкві Богородиці Пирогощі збирати податки від продажу зерна в Києві. Архітектор Іван Григорович-Барський в 1770-х рр. перебудував Пирогощу, одягнувши її в українське бароко. В стилі українського бароко вона стояла до приходу радянського режиму. Радянська влада Києва знесла церкву в 1935 році. Лише за часів Незалежної України храм відновлено в 1998 році в давньоруському стилі, того ж року церву освятив Патріарх Філарет. Знову церква Пирогощі стала окрасою Подолу та архітектурним домінантом Конtrakтової площі.

Варто згадати й про Канівський Успенський собор — церковну пам'ятку княжої доби Київської Русі. Храм збудовано в 1144 році за кошти князя Всеволода Ольговича. Канівський храм був подібний своїми архітектурними рисами до церкви Богородиці Пирогощі. У 1185 році біля стін храму гуртувалися оборонні загони від нашествия половців. За однією з історичних версій, в храмі знайшов останній спочинок козацький отаман Іван Підкова. Майже до XVIII століття Успенський собор Канева виконував функції оборонної споруди. Наприклад, у вересні 1678 року турецькі війська атакували храм, в якому зачинилися канівці. Вороги не змогли ввірватися всередину храму, тому вирішили його підпалити. Отож до 1781 року святиня канівців перебувала в руїнах. Сучасного вигляду собор набув у 1805–1810 роках. З Успенським собором пов'язано ім'я Т. Шевченка. Домовина з прахом великого Кобзаря впродовж двох днів перебувала тут, а 22 травня 1861 року після панахиди Шевченка поховали на

Чернечій горі. Цікаво, що Канівському собору вдалося оминати руйнування в радянську епоху. Він навіть вистояв під час запеклих боїв в часи Другої світової війни. Хоч влада закрила храм для молитви та з 1972 року розмістила в ньому Канівський музей народного декоративного мистецтва. Лише з 1993 року в храмі зазвучала молитва. Сьогодні в українській святині молиться громада Російської Православної Церкви в Україні.

На теренах Західної України Успенських храмів є чимало.

Ми згадаємо лише про два найвідоміші — це Успенська церква у Львові та Успенський собор Почаївської Лаври.

Сучасна Львівська Успенська, або Волоська церква, збудована на місці трьох попередніх храмів. Перша церква згоріла в 1340 році. Згодом на місці попередньої церкви змурували нову, про існування якої довідуємося вперше під 1421 роком, але пожежа 1527 року знищила й цю церкву. Третю церкву спорудили за кошти молдавського правителя Олександра Лопушану. Через молдавського мецената третя цер-

Канівський Успенський собор Св. Георгія (м. Канів)

Церква Успіння Пресвятої Богородиці (м. Львів)

ква отримала назву «Волоська». Вона також не довго простояла, бо пожежа 1571 року її сильно пошкодила. Схематичне зображення третьої церкви зафіксовано на печатці Львівського православного ставропігійного братства, яке розпочало свою діяльність ще в першій половині XV ст. Сучасну четверту церкву розпочали будувати в 1591 році за проектом та під керівництвом архітектора італійського походження Павла Римлянина. Однак будівництво завершилося в 1629 році, вже після його смерті. 26 січня 1631 року єпископ Галицький, Львівський і Кам'янець-Подільський Єремія Тисаровський освятив новозбудовану церкву у Львові. На освяченні храму був присутній архімандрит Петро Могила. Тут в 1633 році архімандрита Петра Могилу висвятили на Київського митрополита. Успенська церква була твердинею Православ'я допоки діяло Львівське православне братство. У 1779 році знову пожежа завдала шкоди церкві. Її відбудували й частково перебудували в 1796 році. На зорі III відродження незалежної Української Православної Церкви Успенська парафія 29 листопада 1989 року вирішила приєднатися до УАПЦ. Сьогодні Львівська Успенська церква є кафедральним храмом митрополита Львівського Макарія (Малетича) Православної Церкви України.

Почаївська Лавра — головна православна святиня Волині. Головний собор Лаври присвячений Успінню Пресвятої Богородиці. Архітектура Успенського собору складає основу ансамблю обителі. Ще за десяток кілометрів до Почаєва куполи храму яскраво видніються, відбиваючи сонячне світло, немовби запрошують прочан на поклоніння до святинь Лаври. Сучасний Успенський собор збудували на місці старого Троїцького собору.

3 липня 1771 р. урочисто заклали перший камінь храму. Будівництво тривало 20 років на кошти поміщика Потоцького. В 1775 році архітектор Петро Полейовський вніс деякі зміни до основного проекту будівництва. В 1780 році собор освятили для тимчасового проведення богослужінь. Але наступного року завалилася одна внутрішня колона храму. В 1782 році граф Потоцький перед смертю прийняв чернецтво. За благодійництво монахи монастиря похоронили ченця Потоцького в крипті під храмом. Після завершення побудови собору 8 (21) вересня 1791 року монахи урочисто перенесли в Успенський собор Почаївську чудотворну ікону Пресвятої Богородиці. Велике освячення Успенського собору Лаври відбулося 8 серпня 1822 року екзархом греко-католицької митрополії.

В Успенському соборі знаходяться три святині Лаври. Це дві чудотворні ікони Божої Матері. Одна знаходиться на третьому ярусі іконостасу, а друга збільшена копія чудотворної Почаївської ікони перебуває праворуч від головного вівтаря. Біля неї стоять дві пари милиць, які залишили прочанки після зцілення від недуги. У південно-східній частині собору знаходиться третя святиня лаври — частина скелі зі слідом стопи Пресвятої Богородиці. В 1833 році на місці перебування стопи встановили кіот. Навіть в будень потрібно стояти в черзі, щоб відати шану цим святиням Лаври.

Києво-Печерська та Почаївська Лаври є надбанням українського народу, хоча сьогодні вони тимчасово належать до Російської Церкви. Пресвята Богородиця благословила обидві святині задовго до появи Московського Патріархату. Дуже хотілося би, щоб слова митрополита Іларіона (Огієнка), сказані ще в минулому столітті, були почутими сучасними братіями: «Сімсот літ Почаївський монастир — душа українського народу. Сімсот літ він — головна святиня Волині, яку любить і шанує не тільки народ волинської землі, а й всієї України. Це накладає на нас великі обов'язки до своєї віковичної святині. Такі ж самі обов'язки

і Святої Почаївської гори до свого рідного народу».

Слідуючи за хронологією побудов Успенських храмів в Україні звернімо увагу на місто Полтаву. Окрасою цього міста також став Успенський собор. Перші згадки про Полтаву відомі нам ще з часів Київської Русі. В роки існування козацької держави Полтава почала розбудовуватися як один з центрів громадсько-релігійного життя на Лівобережній Україні. До моменту побудови кам'яного собору в Полтаві існувала дерев'яна Успенська церква. Лише в 1748 році козацька старшина та міський отаман Ілля Волховський прийняли рішення побудувати нового храму. Того ж року, 8 листопада міська влада уклала договір з архітектором Степаном Стабанським для розробки проекту. Через труднощі будівництво храму розпочали в 1751 році. Споруджували стіни собору впродовж 19 років. А в 1780 році собор перебудували. З цього часу храм став п'ятикупольним, до того він був трьохкупольним. Біля собору в 1774 році заклали соборну дзвіницю, будівництво

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ТА ПОЧАЇВСЬКА ЛАВРИ Є НАДБАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

якої завершили в 1801 році. Рішенням Святійшого Синоду в 1847 році переяславську кафедру перенесено до Полтави. Відповідно з моменту утворення нової єпархії Успенський собор набув статусу кафедрального. Наприкінці XIX ст. полтавський Успенський собор знову перебудовують. Завдяки цій реконструкції внутрішня площа храму зросла майже на 170 кв. м. У 20 рр. XX ст. Успенський собор приєднався до УАПЦ I формації. Знову ця полтавська святиня почала об'єднувати православних українців в справі спасіння душ та збереження власної національної приналежності. Наприкінці 20-х рр. XX ст. радянська система розпочала репресивні заходи з метою повного знищення незалежної Української Православної Церкви. Через декілька років Полтавський обком Комуністичної партії (більшовиків)

України на догоду політиці центрального апарату партії виніс постанову про зруйнування Успенського собору.

Вціліла лише дзвіниця храму.

Завдяки появі Незалежної України розпочався рух про відродження полтавської духовної перлини. 25 вересня 1999 року Патріарх Філарет та Президент України Леонід Кучма в дні святкування 1100-літнього ювілею Полтави започаткували відбудову Успенського собору, який був освячений вже 20 травня 2011 року. З 2014 року при Успенському соборі згуртувалися полтавчани для захисту України та посиленої допомоги українській армії.

Сьогодні святиня належить до єдиної Помісної Православної Церкви України, в якій підносить свої молитви за свою паству та весь український народ архієпископ Полтавський та Кременчуцький Федір (Бубнюк). •

Ієромонах Михайл (Карнаух)

ЗАПИТАННЯ ВІДПОВІДЬ

❗: ЧИ МОЖНА В ХРАМІ СИДІТИ?

В: У храмах єдиної помісної Православної Церкви України сидіти не заборонено.

Молитва — це наше спілкування з Богом, і воно насамперед має бути щирим. Найважливіше в молитві — не стояння чи сидіння, а наше відкрите серце, сповнене віри й любові до свого Творця.

Отже, заходьте до храму в будь-який час і спілкуйтеся з Богом так, як вам зручно. Єдине, що варто зауважити: під час особливо важливих моментів богослужіння (читання Євангелія або Євхаристійного канону як центральної частини Божественної літургії) варто стояти. Стояння — ознака великої пошани, адже визначних осіб ми завжди вітаємо стоячи. Ми стоїмо під час виконання національного гімну, а також, коли співаємо багаторіччя. Тож, під час особливо урочистих моментів літургії вшановуймо нашого Господа і Творця, стоячи.

❗: ЧИ ПРАВДА, ЩО В ХРАМІ НЕ МОЖНА ЗАСВІЧУВАТИ ОДНУ СВІЧКУ ВІД ІНШОЇ?

В: Намагаючись встановити причинно-наслідкові зв'язки між подіями у своєму житті, люди часто вірять у те, що сказали інші, або в те, в що самі прагнуть вірити. Так народжуються ідолопоклонство й заборони.

Які заборони намагаються поширювати в церкві нетямущі «порадники»? Насамперед, із подивом дізнаємося про те, що «не можна» засвічувати свою свічку від іншої, бо тоді нібито на твою свічку «переходять» усі негаразди власника іншої. Так само, як і «не можна» засвічувати свічку від лампадки, бо «лампадки для Бога», або «не можна» засвічувати свічки сірниками чи запальничками, «не можна» свічки задмухувати, а лише гасити пальцями, «не можна» відходити, поки не згорить половина свічки, «не можна» дозволяти іншим людям засвічувати свої свічки від вашої та інші подібні заборони.

Дорогі брати і сестри! Свічка — це видимий символ молитовного звернення людини до Бога, і немає жодних обов'язкових правил про те, яким чином засвічувати свічку, куди і яку саме кількість їх треба ставити. Головне для Бога — наше серце, в якому лунає молитва, народжуються наші помисли, та те, з якими думками ці свічки засвічуються. Будь-які заборони лише затьмарюють і перекручують істинну віру, а коли віра справжня, то для заборонів у серці віруючого місця немає. Недарма Священне Писання навчає: «За вірою ваша нехай буде вам» (Мф. 9:29).

❗: ЧИ МОЖНА ЖІНЦІ ЗАХОДИТИ ДО ХРАМУ З НЕПОКРИТОЮ ГОЛОВОЮ?

В: Відсутність хустки на голові не має бути підставою для сварки чи засудження, особливо, якщо людина вперше у храмі. Для Православної Церкви України важливою є кожна людина, яка приходить до Господа. Хустка на голові не є основною ознакою побожності людини. Ми не повинні зустрічати людину за її зовнішнім виглядом, сварити чи осуджувати за це, особливо, якщо людина вперше у храмі. Варто прийняти її з увагою та християнською любов'ю. Бо важливо не те, в чому людина йде до храму, а важливо — з якими намірами, думками та настроєм.

Тому, якщо жінка задалегідь не планувала відвідати храм і не взяла з собою хустку, але вона хоче зайти помолитися, то не потрібно відмовлятися від цього через непокриту голову. •

• У вересні святкуємо •

1 вересня Перша неділя вересня – День молитви за захист навколишнього природного середовища.	10 вересня Собор преподобних отців Києво-Печерських, в Дальніх печерах спочилих.	11 вересня Усікновення главы пророка, Предтечі і Хрестителя Господнього Іоана.	14 вересня Початок індикту – церковне новоліття.
15 вересня Преподобних Антонія і Феодосія Києво-Печерських.	19 вересня Спомин чуда архістратига Михаїла в Хонах.	21 вересня Різдво Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії	22 вересня Праведних Богоотців Іоакима та Анни. День молитви за сім'ю.
	27 вересня Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста Господнього.	30 вересня Мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії.	

ПРО РЕДАКЦІЮ

Газета «МОЯ ЦЕРКВА»
Офіційне видання Київської Митрополії
Православної Церкви України

Засновано 16 липня 2019 року
№2 (2), 28 серпня 2019

Засновник: Релігійна організація «КИЇВСЬКА
МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
(ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
Головний редактор: диякон Михайло Омелян
Редактор: Костянтин Москалюк
Журналіст: диякон Степан Альмес

Фото: священник Іван Сидор, Андрій Сидор
Відповідальний за випуск: Омелян М.В.

Адреса редакції:
вул. Трьохсвятительська, будинок 6, м. Київ, 01601
Телефон: (044) 278-41-45
E-mail: info@pomisna.info
Сайт: www.pomisna.info
Фейсбук: www.facebook.com/Orthodox.in.Ukraine/

Свідоцтво про реєстрацію: КВ 24014-13854Р від 25.07.2019
Видавець: ТОВ «Моя Церква»
Свідоцтво ДК №6876
Адреса видавця: вул. Трьохсвятительська, будинок 6,
м. Київ, 01601
Телефон: (044) 278-41-45
©

Друк: ТОВ «Український газетний синдикат»
вул. С. Москаленка, 16Б, м. Бровари
Тираж: 10 000 екземплярів
Замовлення . Номер здано до друку 28.08.2019

ГАЗЕТА РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ
БЕЗКОШТОВНО

ПІКЛУЙМОСЯ ПРО КОЖНЕ БОЖЕ СТВОРІННЯ!

Бог високо цінує життя усіх Своїх творінь, зокрема, і тварин. Як відомо, тваринний світ був створений Господом раніше, ніж людина: «І створив Бог звірів земних за родом їх, і худобу за родом її, і всіх плазунів земних за родом їх. І побачив Бог, що це добре» (Бут. 1:25). Усі Його творіння — від найменшого до найбільшого — відчували на собі Божу турботу і любов, вони населяли рай разом з першим чоловіком, який і дав імена всім тваринам, створеним до нього.

Коли хтось говорить, що тварини були присутні в раю, щоб допомагати людині в побуті, дуже помиляється, бо в раю панувала досконалість і абсолютна гармонія. Бог не лише вклав у тварин мудрі інстинкти, але й створив для них чудове середовище для проживання, яке зараз безжалюбно нищиться людиною, як, власне, і самі тварини. Дехто вважає це неминучим наслідком людського прогресу. Але схамінімося та задумаємося: чи таким був Божий намір?!

Тварини — будь то дикі чи свійські, породисті чи безпритульні, здорові чи хворі — усі без винятку мають право на життя, піклування та любов, особливо, з боку тих, хто створений Богом за Своєю подобою. Ті, хто допомагає тваринам, виявляють справжній акт милосердя, безкорисливого добра. Безпритульна тварина не може віддячити вам чимось матеріальним, не може вас похвалити чи винагородити, але вона подарує вам справжню щирі вдячність. Отже, піклуймося про кожне Боже створіння! •